

Perusopetuksen opetussuunnitelma /

7.9 Paikallisesti päätettävät asiat

Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteiden luku 7 lisätään paikalliseen opetussuunnitelmaan sellaisenaan. Siihen lisätään paikallisesti päätettävät asiat alla olevan mukaisesti.

Paikallisessa opetussuunnitelmassa kuvataan

- oppimisen edellytyksiä tukevien opetusjärjestelyiden toteuttamisen periaatteet, yhteistyökäytännöt ja vastuut
  - rehtorin vastuut
  - lukuvuosisuunnitelman laatimisen ja tarkentamisen periaatteet ja vastuut
  - toiminta siirtymävaiheissa ja tiedonsiirtoon liittyvät käytännöt ja vastuut
  - perusopetuksen ja esiopetuksen tuen yhteensovittamisen käytännöt
- ryhmäkohtaisten tukimuotojen toteuttamisen ja riittävyyden arvioimisen paikalliset periaatteet, käytännöt ja vastuut
- oppilaskohtaisen tuen pienryhmien koko ja muodostaminen
- oppilaskohtaista tukea koskevan päätöksen valmistelun käytännöt ja vastuut sekä päätöksestä päättämisen vastuu
  - yhteistyökäytännöt huoltajan ja oppilaan kanssa oppilaskohtaisten tukitoimien arvioinnissa, suunnittelussa ja päätöksenteossa
  - opiskeluhoitopalvelujen ammattilaisten sekä muiden monialaisen yhteistyön tahojen kanssa tehtävän yhteistyön ja kehittämisen periaatteet
- oppiaineen oppimäärästä sekä paikallisen opetussuunnitelman tavoitteista poikkeamisesta tehtävän päätöksen käytännön valmistelut ja vastuut sekä päättämisen käytännöt ja vastuut

OPS 2016 -tekstin paikalliset päivitykset Keuruulla

Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteiden luku 7 lisätään paikalliseen opetussuunnitelmaan sellaisenaan. Lukuun lisätään seuraavat, paikallisesti päätettävät asiat:

Oppimisen edellytyksiä tukevien opetusjärjestelyiden toteuttamisen periaatteet, yhteistyökäytännöt ja vastuut

Keuruulla oppimisen edellytyksiä tukevat opetusjärjestelyt ovat kiinteä ja suunniteltu osa koulun arkea. Opetusryhmien muodostamiseen kiinnitetään huomiota erityisesti nivelvaiheissa (1. ja 7. luokan aloitus). Nivelvaiheiden yhteistyö on tiivistä varhaiskasvatukseen, alakoulun ja yläkoulun kesken ja sitä toteutetaan säännöllisesti ja suunnitelmallisesti osana tulevien lukuvuosien suunnittelua.

Keuruulla oppimisen edellytyksiä tukevat opetusjärjestelyt ovat kaiken toiminnan suunnittelun lähtökohtana: opetusryhmät pyritään muodostamaan mahdollisimman toimiviksi, koulunkäynninohjaajien resurssia jaetaan luokkiin mahdollisimman tasaisesti luokkien tarpeet huomioiden, oppilaiden oppimisen ja koulunkäynnin tukemiseksi, koulussa työskentelevät opettajat ja muu henkilöstä tekevät ammatillista yhteistyötä keskenään ja koulun toimintakulttuuri pidetään oppivana. Opetusryhmien ja luokkien kokoonpanoja muutetaan tarvittaessa joustavasti. Erityisopettajien ja erityisluokanopettajien tuen tarjoamisen mahdollisuudet huomioidaan jo lukujärjestyksiä laadittaessa.

Rehtorin vastuulla on ottaa oppimisen edellytyksiä tukevat opetusjärjestelyt huomioon jo lukuvuoden opetusta ja sen toteutusta suunniteltaessa. Rehtori vastaa myös käytettävissä olevien resurssien tarkoituksenmukaisesta ja tasapuolisesta jakamisesta.

Lukuvuosisuunnitelma laaditaan yhdessä henkilöstön kanssa. Lukuvuosisuunnitelmaan tulevat mahdolliset tarkennukset käsitellään yhdessä henkilöstön kanssa ja tarkennusten kirjaamisesta vastaa rehtori tai hänen osoittamansa muu hallinnon henkilö.

Toiminta ja tiedonsiirto siirtymävaiheissa on suunnitelmallista ja ennalta sovittua.

Perus- ja esiopetuksen tuen käytäntöjen yhteensovittamiseksi tehdään tiivistä nivelvaiheen yhteistyötä eri toimijoiden kesken. Työ seuraavan lukuvuoden aloittavien uusien ekaluokkalaisten eteen aloitetaan jo edellisen syyslukukauden aikana. Siirtymistä edeltävän kevätlukukauden aikana yhteistyö tiivistyy niin varhaiskasvatukseen opettajien, varhaiskasvatukseen ja perusopetuksen erityisopettajien, luokanopettajien, erityisluokanopettajien kuin esihenkilöidenkin kesken. Luokkasijoittelua ja oppilaiden oppimista parhaiten tukevien oppimisympäristöjen suunnittelua tehdään yhdessä.

Nivelvaiheen yhteistyö on tiivistä myös yläkoulun puolelle siirryttäessä. Yhteistyötä tehdään jo 6. luokan aikana. Kevätpuolella yhteistyö tiivistyy. Alakoulun luokanopettajat, erityisopettajat ja erityisluokanopettajat tekevät yhteistyötä yläkoulun erityisopettajien ja erityisluokanopettajien sekä muun henkilöstön kanssa (kuten kuraattorin ja/tai koulunuorisotyöntekijän). Oppilaista pidetään rehtorien kokoon kutsumat luokkakohtaiset tiedonsiirtopalaverit sekä tarpeen mukaan oppilaskohtaisia siirtopalavereja yhteistyössä oppilaan ja huoltajan kanssa.

Pienryhmien muodostamisen lähtökohta on se, että tuki voimistuu ja opetus pysyy laadukkaana. Pienryhmiin ohjataan myös tarvittava ohjaajaresurssi, jotta oppilaat saavat tarvittavan tuen ja ohjauksen myös pienryhmissä. Pienryhmien muodostus huomioidaan myös mahdollisuuksien

mukaan koko koulun lukujärjestyksiä laadittaessa. Pienryhmien oppilasmäärä tärkeämpää on taata pienryhmässä opiskeleville mahdollisimman hyvä edellytykset oppimiselle.

Ryhmäkohtaisten tukimuotojen toteuttamisen ja riittävyyden arvioimisen paikalliset periaatteet, käytännöt ja vastuut

Ryhmäkohtaisen tuen toteuttamista suunnitellaan jo seuraavan lukuvuoden rakennetta ja resursseja rakennettaessa. Tämä toteutuu mm. lukujärjestykseen merkityllä ja/tai arkeen sovitulla yhteisellä suunnitteluajalla, tilan ja ajan varaamisella säännöllisesti toteutettavalle tukiopetukselle ja lukujärjestysten oppiaineiden samanaikaisella sijoittamisella siten, että esimerkiksi erityisopettajan tuki voi mahdollistua kahdellekin eri luokalle samaan aikaan (esim. erityisopettajan ottaessa oppilaita kahdelta eri luokalta opiskelemaan pienempään ryhmään).

Keuruulla tavoitteena on vahva ryhmäkohtainen tuki. Tukea voi toteuttaa luokanopettajan tai aineenopettajan rinnalla niin erityisopettaja, erityisluokanopettaja, resurssiopettaja, S2-opettaja, toinen luokanopettaja tai aineenopettaja. Nämä kaikki voivat joko toimia samanaikaisopettajina luokassa tai tarjota tukiopetusta. Oppilaille voidaan järjestää tukiopetusta tarpeen mukaan joko koulupäivän sisällä tai sen ulkopuolella.

Ryhmäkohtaisen tuen muotoina ovat laissa määritellyt yleinen tukiopetus, opetuskielen tukiopetus ja erityisopettajan antama opetus muun opetuksen yhteydessä.

Keuruulla luokkien ja oppilaiden saama ryhmäkohtainen tuki kirjataan Wilman tietoihin sille varattuun paikkaan. Kirjaaminen on velvoittavaa. Tämä mahdollistaa ryhmäkohtaisen tuen todellisen toteutumisen ja riittävyyden arvioinnin. Tietoja kysytään takautuvasti myös muissa tilastoinneissa. Oppilaan vaihtaessa koulua, hänen saamansa ryhmäkohtainen tuki ilmoitetaan niin salliessa myös oppilaan seuraavaan kouluun.

Ryhmäkohtainen tuki on kokonaisuudessaan suunnitelmallista. Sen riittävyyttä arvioidaan lukukausittain. Käytännössä opettajat seuraavat oppilaiden oppimisen ja koulunkäynnin etenemistä ja oppimisessa tai koulunkäynnissä esiintyvien tuen tarpeiden esiintymistä. Luokanopettajan ja aineenopettajan vastuu on viedä eteenpäin luokan vastuuerityisopettajalle tieto lisääntyneestä ryhmäkohtaisen tuen tarpeesta.

Mikäli ryhmäkohtaisessa tuessa huomataan, että tuki alkaa säännöllisesti kohdistua saman oppilaan tukemiseen, tulee kyseisen oppilaan kohdalla siirtyä oppilaskohtaiseen tukeen.

Tarvittavia ratkaisuja mietitään koulussa monialaisesti. Hallinnollisen päätöksen oppilaskohtaiseen tukeen siirtymisestä tekee rehtori.

Oppilaskohtaista tukea koskevan päätöksen valmistelun käytännöt ja vastuut sekä päätöksestä päättämisen vastuu

Keuruulla vahvempaa, oppilaskohtaista tukea saavan oppilaan tukea koskevan päätöksen valmistelu on oppilasta opettavan luokanopettajan/luokanohjaajan ja hänen kanssaan yhteistyötä tekevän erityisopettajan tai erityisluokanopettajan vastuulla. Tarvittaessa päätöksenteossa tehdään tiivistä monialaista työtä eri toimijoiden ja koulun rehtorin kanssa. Rehtori tekee oppilaskohtaisesta tuesta hallintopäätöksen.

Oppilaskohtaista tukea annetaan oppilaalle säännöllisesti ja pitkäkestoisesti. Pitkäkestoiseksi voidaan katsoa 3-6 kk aika lukuvuoden sisällä ennen mahdollisesti tarvittavaa askelta kohti seuraavaa tuen muotoa. Säännöllisyydellä tarkoitetaan vähintään kerran viikossa tapahtuvaa opetusta.

Yhteistyö huoltajan ja oppilaan kanssa oppilaskohtaisten tukitoimien arvioinnissa, suunnittelussa ja päätöksenteossa on oppilasta opettavan luokanopettajan/luokanohjaajan, erityisopettajan tai erityisluokanopettajan vastuulla. Etenkin luokanopettajat tekevät asiassa tiivistä yhteistyötä oppilasta opettavan erityisopettajan, erityisluokanopettajan tai aineenopettajan kanssa.

Palaverikäytännöissä luokanopettaja, luokanohjaaja, erityisopettaja tai erityisluokanopettaja toimii koollekutsujana ja huolehtii osaltaan riittävän dokumentoinnin olemassaolosta. Päätös tuen toteutuksista pyritään tekemään yhteistyössä. Päätöksen tekee lopulta koulun rehtori.

Opiskeluhoitopalvelujen ammattilaisten sekä muiden monialaisen yhteistyön tahojen kanssa tehtävän tiivistä ja säännöllistä yhteistyötä. Perheitä ohjataan monialaisten toimijoiden pariin heti tuen tarpeen ilmetessä. Keuruulla yhteistyötä kehitetään kunnan ja hyvinvointialueen yhteisen, monitoimijaisen tiimimallin kautta.

Kouluilla järjestetään opetusta myös erityisluokissa. Mitoitus voidaan tilapäisesti ylittää. Kokoonpanossa pyritään mahdollisimman toimiviin ratkaisuihin joko eri vuosiluokkien, oppimisen haasteiden tai erilaisten tuen tarpeiden yhdistämisen kautta. Erityisluokissa kiinnitetään erityistä huomiota myös niiden oppimisympäristöön sekä neuroepätyypillisiä oppijoita mahdollisimman hyvin tukevan ympäristön rakentamiseen.

Oppiaineen oppimäärästä sekä paikallisen opetussuunnitelman tavoitteista poikkeamisesta tehtävän päätöksen käytännön valmistelut ja vastuut sekä päättämisen käytännöt ja vastuut

Mikäli oppilaan opetus joudutaan suunnittelemaan siten, että oppilas poikkeaa oppiaineen oppimäärästä tai paikallisen opetussuunnitelman tavoitteista, asiasta tehdään tarvittava hallintopäätös. Samoin toimitaan, mikäli oppilaan kohdalla on syytä hetkellisesti siirtyä opiskelemaan lyhennettyä koulupäivää. Lyhennettyä koulupäivää voidaan käyttää kerrallaan enintään 4 kk:n ajan. Nämä ovat kuitenkin aina viimesijaisia keinoja, koska samalla niissä puututaan lapsen oikeuteen saada opetusta.

Lyhennettyä koulupäivää suunniteltaessa asia on aina vietävä moniammatillisen tiimin käsiteltäväksi ja/tai oppilasta hoitavan tahon arvioitavaksi. Tällaisissa ratkaisuissa myös koulun ulkopuolisen tuen saanti on ensiarvoisen tärkeää.

Jos lyhennetyt koulupäivän mukainen tilapäinen vapauttaminen ei riitä, sovelletaan perusopetuslain 20 i §:n mukaisesti järjestettävää opetusta opetuksen järjestämiseksi vamman, sairauden tai toimintakyvyn rajoitteen perusteella. Tällä pyritään edistämään oppilaan oppimista ja koulunkäyntiä perusopetuksen oppimäärän suorittamiseksi.

Käytännössä kaikista yllä olevista asioista sekä tavoitekokonaisuuksittain vuosiluokkaa hitaammin opiskelusta oppilaskohtaisen tuen suunnitelman valmistelee luokanopettaja, luokanohjaaja, erityisopettaja tai erityisluokanopettaja yhteistyössä tarvittavien monialaisten toimijoiden kanssa. Päätöksenteossa tukena huomioidaan oppilaalle mahdollisesti tehdyt tutkimukset sekä terveydenhuoltoalan ammattilaisten lausunnot.

Luokanopettajan, luokanohjaajan, erityisopettajan tai erityisluokanopettajan esityksestä rehtori tekee asiasta päätöksen.